

DANSK LOKOMOTIVTIDENDE

UDGIVET AF DANSK LOKOMOTIVMANDS FORENING

NUMMER 3

5. FEBRUAR 1955

55. ÅRGANG

Uden Udbetaling

Som Tjenestemand har De den særlige Fordel, at De kan købe hele Familiens Tøj paa den samme Konto UDEN Udbetaling og UDEN Afbetalingskontrakt.

Til Herrerne:

Maalkonfektion, syet efter Deres Ønske i helulden Kamgarn med Silkefoer og Super Canvas Indlæg **258⁰⁰**

Færdig Kamgarnshabit med Silkefoer og Super Canvas Indlæg **198⁰⁰**

Helaarsfrakker i originale Tweed'er, moderne Faconer med Bælte **228⁰⁰**

Til Damerne:

Elegante Kjoler - Nyeste Faconer i meget smuk Taftbrocade og mange moderne Farver **168⁰⁰**

Velourfrakker med lækkert svært Silkefoer. I alle Efteraarets Modifarver **198⁰⁰**

Mohairfrakker i den moderne Koksfarve, 100% uldent Stof **265⁰⁰**

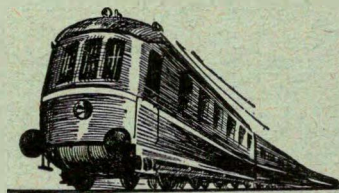
J. ALBERTSEN

NØRRE FARIMAGSGADE 68-70

Husk: Den høje Stue • Linie 4-5-7-14-15-16 til Frederiksborggadekrydset

AGA-GAS BELYSNING
SVEJSNING

AGA-GASACCUMULATOR
KØBENHAVN • ODENSE • AALBORG • AABYHØJ

BOSCH

DIESELUDSTYR
OG
AUTOTILBEHØR

— den uovertrufne Kvalitet

A/S MAGNETO • KØBENHAVN N

Jernbanevogne af enhver Konstruktion

VOGNFABRIKKEN
SCANDIA A/S
RANDERS

FIONETTE

Regnfrakker

Statsanstalten for Livsforsikring

Eneste statsgaranterede Livsforsikringsanstalt

*Billige Præmier * Kontant Bonus*

Hovedkontor: Kampmannsgade 4, København V

Urmager ved Statsbanerne

L. Beyer Holgersen & Søn

(C. Weistrups Eftf.) Grundlagt 1856

Colbjørnsensgade 17, Kbhvn. V, Tlf. Vester 2637

OPTIKER

Felix Schmidt's
EFTF.

Nørrevold

Nr. 68 mellem Nørregade og Fiolstræde
Byen 2006-2007

Statsbanernes Brille-Leverandør

Majami
TUBORG

Alt i elektriske Maaleinstrumenter

1918 **JM** 1953

Vi udfører Reparationer
og Ændringer af alle Fabri-
kata hurtigt og omhyggeligt

HELWEG MIKKELSEN
Øster Farimagsgade 28
C. 998 (5 Ledn.) Kbhvn. Ø

Vesterbros Ligkistemagasin

Chr. F. Christensen
Enghavevej 31
Telefon: **Eva 1404**

Begravelse og Ligbrænding
besørges paa bedste
og billigste Maade

Søn- og Helligdage privat: Hørdumsgade 37, Telefon Eva 5193

Dansk Maskinpakning A/S

Amaliegade 41
København
C. 12528

Klingseyvej 6, Kbhvn.

Telefon Damsø 3132

SIGI
Hygiejniske Gummirarer
Katalog gratis

Amk. Gummivare Industri

Vestergade 3 . København K
Tlf. Byen 4195

Uniforms-skrædderi, målkonfektion, skrædderi
Spørg om vort ny kontosystem

I. B. Schilder Nørregade 7
København K

De forenede Kulimportører

KUL og KOKS

Holmens Kanal 5 . København K
Telefon 211

DANSK LOKOMOTIV TIDENDE

NR. 3 - 55. ÅRGANG

5. FEBRUAR 1955

Indhold:

En ny tid rykker frem!	25
Ved en statsmands død	26
Nordisk nyt — Sverige, Norge ...	26
Splittelesforsøg blandt svenske lokomotivmænd afvist	27
Kan Sygehjælpekasserne afskaffes	27
Detailpristallet januar 1955	28
Fremmede himmellegemer i nær- betragtning	29
Fra medlemskredsen	33
DLF — DSF	33
Eftersynslamper og opsmørings- hjelme	34
Ny arbejderbeskyttelseslov	35
Statsbanepersonalets egne biblio- teker	35
Moderne regnmagere over hele jorden	35
Under DLF	36
Tak	36
Jubilæum	36
Opmærksomhed frabedes	36
Lokomotivførernes Sangforening ..	36
Lommebogen 1955	36
Personalialia	36
Afsked	36
Nye adresser	36

Redaktører:

E. Greve Petersen
(ansvarhavende)
K. B. Knudsen.

Redaktion og ekspedition:

Hellerupvej 44, Hellerup.
Telefon Hell. 7269.
Kontortid 10—16.
Postkonto 20541.

Frederiksberg Bogtrykkeri,
Howitzvej 49.

En ny tid rykker frem!

For ikke at sige umuligt vil det i hvert fald være vanskeligt forud at klarlægge, hvorledes fremtiden vil forme sig. Der kan opstilles forskellige hypoteser byggende på det ønskelige eller sandsynlige og med sin rod i det allerede eksisterende samt i forhåbningen om, at intet voldsomt ude fra bryder ind og forandrer samfundets opbygning og udvikling. Men længere bliver det heller ikke muligt at komme; ingen kender dagen i morgen og de problemer, som følger med denne.

Men man kan i tanker og handling forme et eller andet og søge det realiseret efter den tro man har på, hvorledes det bør være, og således sker det også fra dag til dag i hver eneste lille krog og i hvilket som helst land. Det er mange forskellige faktorer, der spiller ind i hele det store maskineri, som kaldes samfundet, og hvert enkelt individ har sin mere eller mindre indflydelse på, hvorledes en udvikling skal arte sig, og hvorledes det nye skal bygges op. Hos mange hersker måske negativiteten i en uforholdsmæssig lang tid, men på et givet tidspunkt må de gå over til positiv indsats, såfremt de da ikke helt ønsker at være uden for virkeligheden og der, hvor der sker noget til gavn for dem selv og deres medmennesker.

Også inden for vor etat, som er et mindre samfund i den store helhed, kræves der aktivitet af hver enkelt ansat. En aktivitet, der hos mange er blevet opfattet som værende tilstrækkelig, når blot den tjeneste udføres, som er tildelt. Ikke alle har forståelsen af, hvor nødvendigt det er, at der ydes mere, end stillingsbetegnelsen umiddelbart giver udtryk for. Det at skulle være med på andre områder og ikke alene udfylde den plads og være det bestemte hjul i maskineriet, står for en del som noget utænkeligt.

Forholdet er imidlertid et andet; og netop nu, hvor efterkrigstiden med sine mange problemer står på sit højeste, er der brug for alle kræfter til at tage del i arbejdet og til at være med på alle områder. En ny tid bryder frem inden for Danske Statsbaner. En tid, som er præget af rationalisering, men som tillige kalder på samarbejdet og viljen til ikke alene at kræve, men også at ofre. Selv om det for nogle synes at være ganske meningsløst, hvis der gribes ind over for et arbejdsområde, som de måske gennem mere end en menneskealder har været beskæftiget i, lader tiden og den udvikling, vi befinder os i, sig ikke nøje med et modargument, der alene indeholder en motivering herom. Teknikken er gået frem og vil fortsat være i fremmarch, men med den følger tillige ændringer i arbejdsområder. Et møde med en moderne tid kræver derfor evnen til resignation med fuld forståelse for det saglige, som lægges til grund for ændringer i det ene eller andet arbejdsfelt.

Sverige

Uniformer.

Med årsskiftet er der sket en ændring af gradsbetegnelserne på svenske jernbanemænds uniformer, og dermed afløses de gamle uniformsbestemmelser, som fastsattes i 1910. Ændringen omfatter lønningsgraderne 1—19 og gradsbetegnelserne bygger i princippet på galoner i forskelligt antal og af forskellig bredde. Videre er hueemblemet ændret. Samtidig har man afskaffet gallauniformer. I Sverige får lokomotivpersonalet ikke uniform.

(*SJ nyt*).

Norge

NSB's budget.

I budgettet for Statsbanernes drift for 1955/56 er opført et driftsunderskud på 75 mill. kr. som året før. Driftsudgifterne er beregnet til kr. 478.692.000 (461.921.000) og driftsindtægterne til kr. 403.692.000 (386.921.000). I udgifterne er medregnet hensættelser til fornyelsesfond med kr. 44.493.000 (41.842.000). Samfærdselsdepartementet foreslår, at taksterne på enkeltbilletter og billetkort skal forhøjes med 15 pct. fra 1. marts 1955. Priserne på uge- og månedskort bliver uforandret.

Af budgettet fremgår det ellers, at der til Statsbanernes forskellige anlæg, heri indbefattet kapitaludgifterne ved jernbaner i drift og ved bildriften, foreslås ialt 85 mill. kr. mod 96 mill. kr. bevilget for 1954/55. Til kapitaludgifter ved jernbaner i drift og ved bildriften foreslås bevilget ialt 24 mill. kr. mod 26 mill. kr. bevilget for 1954/55.

Samfærdselsdepartementet ønsker samtidig fuldmagt til at give tilsagn om og foretage bestillinger til elektrificeringsformål til et beløb af 25 mill. kr. og til det rullende materiel 65 mill. kr.

(*Jernbanemanden*).

Forståelsen herfor må findes såvel hos administrationens folk som hos de, der hører til det underordnede personale. Og det vil igen sige, at samme indstilling skal gøre sig gældende hos etatens ledelse og hos de, som er sat til at varetage organisationernes interesser. De to parter må danne en større helhed for at opnå det gunstigste resultat, som i sidste instans skal komme nuværende og fremtidige generationer til gode.

Det kan være en vanskelig overgangstid, og dog skulle den ikke kunne fremkalde de helt store besværligheder. Fra organisationernes barndom, der nu ligger ca. 50 år tilbage, har et af de største mål været at gøre menigmands indflydelse gældende inden for alle grene af samfundet, således at hans syn på sagen også blev hørt og kunne spores i de opnåede resultater. Efter 50 års forløb må vi derfor være nået så langt, at dette ikke alene er tilfældet, men også forstås i menigmands kreds. Men det må være en forståelse, som ikke bygger på egoistiske synspunkter, men favner den helhed, vi alle er sat til at skabe og har stræbt efter at få indflydelse på.

Ved en statsmands død

Det er med sorg i sind vore tanker vender sig til afdøde statsminister Hans Hedtoft. Med ham er en skæbne, hvis indflydelse på vort daglige liv var af vital betydning, udsøgt. Han var arbejderklassens virkelige leder med en aldrig svigtende interesse for menigmands velfærd. Et rigt menneske man trygt kunne fæste lid til. Hans redbonhed og aldrig svigtende vilje til at hjælpe står som udtryk for en manddomsgerning, det danske folk vil nære den største ærbødighed og taknemmelighed for.

Hans Hedtofts virke var vidt favnende, og han overkom det utroligste, og med største beredvillighed kom han, når vi bad ham om at holde foredrag på et af vore kursus. Det er selvsagt meget karakteristisk for ham, at han kunne afse tid til så lille et forum, og at han gik til arbejdet med en inderlighed og glød, der for den lyttende var en så fængslende oplevelse, at tiden fløj af sted, når han behandlede problemerne. Sidst vi erindrer et sådant foredrag var det kursus, hvor han i flere timer talte om Danmarks udenrigspolitik og her fremstillede den valgte linie så indlysende rigtig.

Med stolthed vil vi mindes disse timer, han gav os af sit liv.

Også på anden måde nød lokomotivmændene hans bevågenhed, og senest kom dette til udtryk i en speciel sag i 1954.

Æret være Hans Hedtofts minde.

Splittelsesforsøg blandt svenske lokomotivmænd afvist

I efteråret 1954 var der inden for en del svenske lokomotivmandskredse splittelsestendenser, men disse forstyrredes åbenbart gennem visse avisskrivelser, og resultatet af disse splittelsesforsøg, der livligt understøttedes af visse borgerlige blade, er blevet en eklatant fiasko.

Ved et ekstraordinært møde i Lokmannadistriktet den 6.—7. december 1954 i Stockholm blev spørgsmålet eftertrykkeligt vist hjem og fordømt af ansvarlige lokomotivmænd. I mødet deltog 96 repræsentanter fra forbundets samtlige lokomotivmandsafdelinger, endvidere revisorerne i distriktet og nogle af forbundets funktionærer.

Mødet åbnedes af distriktsordførende, lokomotivfører A. J. Malm, som erindrede om, at dette var det første ekstraordinære møde, lokomotivmændene holdt, siden de for 15 år siden tilsluttede sig Svenska Järnvägsmannaförbundet. Han fordømte, at nogle medlemmer gav visse blade vildledende oplysninger i den hensigt at skade forbundet og dermed lokomotivmændenes interesser.

Første dagen debatteredes rationalisering til langt ud på aftenen efter en indledning af LO's studierektor, Torvald Karlbom, hvorefter anden forbundsordførende, Aug. Nelgård, berørte emnet fra jernbanemændenes og specielt lokomotivpersonalets synspunkter.

Anden dagen behandlede loyalitetsspørgsmål, hvorom udspandt sig en længere debat, som mandede ud i, at deltagerne understregede lokomotivmændenes loyalitet mod deres organisation og gjorde det ved enstemmigt at vedtage en udtalelse, hvis ordlyd følger nedenstående.

Som afslutning drøftede man tjenestetidsbestemmelserne, hvorom der er foregået forhandlinger mellem jernbanestyrelsen og forbundet. Disse forhandlinger, som indledtes sent på efteråret, går ud på at opnå provisorisk lettelse i tjenesten — også for andre grupper end lokomotivmændene — medens man afventer de lettelser, som foreslås i Arbejdstidsudredningen af 1947.

Loyalitet og kammeratskab.

Lokmannadistriktets ekstraordinære møde i Stockholm den 6.—7. december 1954 skal i anledning af den pressediskussion, som i efteråret førtes om lokomotivmændenes tjeneste- og organisationsforhold udtalte følgende:

Mødet er vidende om, at der i visse henseender findes anledning til saglig berettiget misfornøjelse, blandt andet på grund af den indtrådte efterslæbning i lønudviklingen, den langt gående rationalisering, som stærkt formindsker avancementsmulighederne og strammer den i forvejen tyngende tjenestetid samt det lange tidsrum, der går med Arbejdstidsudredningen af 1947, hvilket hindrer en tiltrængt revision af tjenestetidsforskrifterne. Det forslag til arbejdstidsforkortelse for jernbanepersonalet, som er fremlagt af denne udredning, har også givet anledning til besvigelser.

En i og for sig berettiget misfornøjelse skal imid-

lertid fremføres til forbundets myndigheder og under sådanne former, at vore ønsker vinder respekt og bevågenhed hos forbundets besluttende organer og inden for de myndigheder, som fastsætter vore ansættelsesvilkår. Mødet konstaterer derved, at den førte pressekampagne medførte sådanne virkninger, at den ingenlunde kan siges at have gavnet formålet med denne.

I pressen er behandlet visse lokale forhold, som fremkaldte indlæg fra andre personalegrupper, hvilket medførte en irriterende og unødigt diskussion mellem forskellige personalegrupper. Nogle afdelinger har også i sine udtalelser, som offentliggøres i pressen, direkte angrebet forbundsledelsen eller forskellige tillidsmænd og funktionærer.

Mødet udtaler sin forbavelse over, at ansvarlige afdelingsbestyrelser medvirker i sådanne aktioner. Hvert forbundsmedlem bør anlægge sig sådan loyalitet og kammeratskab, at førnævnte bemærkninger mod vore på organisationsmæssig vis valgte tillidsmænd præciseres og fremføres til forbundets myndigheder. Samme retsbeskyttelse, som forbundsstyrelsen kræver for medlemmerne, bør vi også tillægge vore tillidsmænd.

Mødet konstaterer med tilfredshed, at de kræfter, som forsøgte at få lokomotivmændene til at forlade jernbaneforbundet, ikke har haft nogen fremgang i deres virksomhed. Lokomotivmændene har opnået en sådan stilling inden for forbundet, at blot talen om at forlade organisationen er grund til alvorlig skade for vore interesser.

Mødet fordømmer derfor alvorligt de medlemmer, som overlader pressen sådanne skadelige og vildledende informationer om splittelse blandt lokomotivmændene og vil indtrængende anmode afdelingsbestyrelserne om gennem saglig oplysning at få medlemmerne til at tage afstand fra sådanne skadesgørelser.

En uomgængelig forudsætning for, at lokomotivmændene skal vinde gehør for deres berettigede interesser i tjenestetidsspørgsmål og andre ansættelsesvilkår er, at medlemmerne utvetydigt afviser alle forsøg på at slå den nuværende organisations form i stykker.

(Signalen).

Kan sygehjælpekasserne snart afskaffes?

Lad eksemplet fra Sverige smitte.

Da vor sygekasselovgivning men hensyn til dagpenge som bekendt er oldnordisk elendig, har man på mange arbejdspladser søgt at bøde på denne ved at oprette hjælpekasser, der yder dagpenge under sygdom, således at en sygdomsperiode ikke skal bringe medlemmerne på ruinens rand. I enkelte storbedrifter er det endog lykkedes at få arbejds-giverne til at yde tilskud eller betale anelige dagpengebeløb under sygdom. Det er dog altsammen kun nødhjælp, og alle er klar over, at en skønne dag må der sættes en virkelig effektiv dagpengehjælp på sygekassernes program. Det kan dog ikke gøres uden et mægtigt tilskud fra staten, og der har

hidtil været andre huller i socialhjælpen, der først skulle fyldes, især aldersrentens forøgelse. — Det er også stadigvæk folkepensioneringen, der sættes i første række, men alligevel kan der være god grund til også at rette på sygekassernes dagpengehjælp, som altid har været dårlig, og som tiden nu er løbet fuldstændig fra.

I Sverige har man løst dagpengespørgsmålet.

Som bekendt har Sverige fra 1. januar 1955 gennemført en helt ny sygehjælpsordning, der på afgørende punkter fuldstændig distancerer de danske sygekasser. Det gælder især dagpengehjælpen, der nu kommer til at udgøre 60—65 pct. af tabt arbejdsfortjeneste under sygdom. Men også et par andre punkter må betegnes som fremskridt, og svenskerne sammenligner den nye ordning omtrent med vor »Socialreform«. Efter den nye ordning skal alle svenskere over 16 år være nydende medlemmer af en sygekasse. Hidtil har der været en frivillig ordning, og kun ca. 60 pct. af befolkningen over 16 år var medlemmer af sygekasserne (i Danmark er 76 pct. i sygekasser og 10 pct. i fortsættelseskasser). Kontingenteret opkræves sammen med skatten, og statskassen garanterer sygekasserne for beløbet. På det punkt kan man altså ikke længere skulke fra sine samfundspligter.

Med hensyn til dagpengene bliver medlemmerne placeret i en bestemt dagpengeklasse, (hvoraf der er 13), alt efter vedkommende medlems årsindtægt. Denne skal medlemmet selv opgive på en slags »selvangivelsesblanket«. Dagpengeklassen bliver bestemmende for størrelsen af medlemmets sygekassekontingent og sygepenge. Svingninger i indtægten skal man selv opgive til sygekassen, således at kontingenteret og sygehjælpen kan blive reguleret.

Det svenske statstilskud og arbejdsgivertilskud.

Hvis man nu spørger, hvorledes pengene til de høje dagpenge fremskaffes, må der først og fremmest peges på arbejdsgivernes tilskud til sygekasserne. Det er på ikke mindre end 27 pct., og statens tilskud er på 29 pct., i Danmark er statstilskudet kun på 22 pct., og medlemmernes indbetalinger altså på ca. 78 pct., da arbejdsgiverne jo ikke yder tilskud i Danmark. På det punkt er den svenske ordning altså langt bedre end den danske. Men på andre punkter er vor ordning stadig en del bedre end den svenske, hvilket også betyder en hel del i penge.

Lægehjælp betales i Sverige kun delvis.

Med hensyn til lægehjælp under sygdom har vi vistnok i Danmark verdens bedste ordning. Lægehjælpen er simpelthen gratis. Man skal ikke engang lægge pengene ud. — Det skal man i Sverige, og man får kun refunderet $\frac{3}{4}$ af regningsbeløbet efter de offentlig fastsatte sakster. Hvis lægen forlanger en højere betaling end den officielt fastsatte, må medlemmet selv betale dette ekstra beløb. Det svarer omtrent til ordningen i vore fortsættelseskasser. Svenskerne må altså regne med en udgift på ca. 4 kr. for hvert lægebesøg. — Også *medicinhjælpen* er ringere end den danske. Hos os betales $\frac{3}{4}$ af udgiften til livsvigtig og særlig betydningsfuld medicin.

I Sverige ydes fuld refusion for livsvigtig medicin, men for al anden medicin halv refusion af den del af udgiften, der overstiger 3 kr. For en flaske medicin til 10 kr. kommer svenskerne altså til at betale 6,50 kr.

Hospitalsbehandling m. m.

I Sverige er der frit ophold på offentligt sygehus under sygdom. Taksten er fra 1 kr. til kr. 4,50 pr. dag. For medlemmer med dagpenge fradrages 3 kr. pr. dag, dog højst halvdelen af dagpengene. Denne ordning er omtrent som i Danmark. Men i Sverige er hjælpens varighed meget længere end i Danmark, nemlig 730 dage (mod 420 dage i Danmark). I barselhjælp ydes en kontant hjælp på 270 sv. kr. samt gratis jordemoderhjælp. Kvinder med udearbejde får barselhvilepenge i indtil 90 dage.

Den svenske sygekasseordning gælder iøvrigt for alle, der er tilmeldt det svenske folkeregister, altså også udlændinge, der arbejder i Sverige. Hvis man ikke selv opgiver sin indtægt til sygekassen, bliver man sat i den laveste dagpengegruppe, hvor man kun får 3 kr. pr. dag. Man bestemmer iøvrigt ikke selv, om man skal have 3 kr. eller 20 kr. pr. dag i dagpengehjælp. Det fastsættes automatisk af sygekassen i henhold til den opgivne indtægt.

S.

Detailpristallet januar 1955

Detailpristallet med priserne i juli 1914 som basis er for januar 1955 beregnet til 388, hvilket er en stigning på 6 points i forhold til oktober 1954. Benyttes priserne i 1935 som basis, bliver pristallet 226, en stigning på 4 points.

Udgifterne i det husholdningsbudget, der danner grundlag for beregningen (jfr. Statistiske Efterretninger 1949, nr. 58) er anført i nedenstående oversigt. Budgettets totaludgift andrager nu 12.789 kr. og er således forøget med 203 kr. i forhold til oktober 1954.

Udgifternes fordeling på budgettets hovedgrupper.

	januar 1955 kr.	oktober 1954 kr.	juli 1954 kr.
Fødevarer	4010	3963	3924
Klæder, fodtøj, vask	1597	1598	1592
Bolig	1015	960	960
Brændsel, belysning	648	626	615
Skatter	1257	1257	1257
Børnetilskud	÷189	÷189	÷189
Kontingenter o. lign.	755	755	755
Anskaffelser, vedligeholdelse	576	577	576
Spiritus, tobak, fortæring ude	926	885	874
Hygiejne, kulturelle udgifter	1084	1078	1074
Transport	355	330	330
Iøvrigt	755	746	741
Ialt	12789	12586	12509

Pristalsberegningen betyder, at der med virkning fra 1. april d. å. skal udbetales yderligere 1 reguleringstillægsportion, således at disses antal ialt udgør 36.

Fremmede himmellegemer i nærbetragtning

Af cand. mag. C. E. Andersen.

I den foregående artikel er omtalt nogle af de metoder og ræsonementer, hvorved geologerne søger at få opklaret jordens alder, eller, hvad der er lige så spændende, alderen af det uran og thor, der forekommer forskellige steder i bjergarterne. Skønt metoderne er talrige og højst forskellige, giver de samstemmende resultater, nemlig at vor klode er dannet for 4—5 milliarder år siden.

Dette er derimod ikke i overensstemmelse med det resultat, som teologerne er kommet til, nemlig at jorden er blevet skabt i året 4004 før Kristi fødsel, nærmere bestemt, idet jeg må korrigere en fejl i første artikel, d. 12. oktober og helt nøjagtigt klokken 9 om formiddagen. — Denne præcished må vel antyde, at skabelsen er foregået i løbet af meget kort tid.

Den 9. januar 1954 klokken 16, helt nøjagtigt et par minutter derover, blev nærværende artikels forfatter vidne til, at en anden klode, ganske vist af mindre format, endte sin løbebane, bogstaveligt talt. Det skete vel i løbet af ca. 3 sekunder, efter at den havde faret vidt omkring med store hastigheder som et selvstændigt lille himmellegeme i den store verden, måske i lige så lang tid som jorden eller endnu længere.

Foreteelsen tog sig ud som en ildkugle, som nordøst for København jog afsted i en retlinet og omtrent horisontal bane fra sydøst mod nordvest. Over størstedelen af banen var den hvidgul og efterfulgtes af en ildhale; et par gange undervejs blussede den op og spruttede stærkt. Sluttelig aftog den i lysstyrke, og farven ændredes gradvis til rødt og til udslukning, idet den samtidig løb farten af sig. Medens det skete, opløstes den i en grå støvmasse, der tog form af en stribe nær udslukningsstedet. Den var ligesom ildkuglens bane retlinet og horisontal; men den begyndte efter et par minutters forløb at blive uregelmæssig

for efterhånden at udtværes, så den sluttelig i aftensolbelysningen kom til at ligne en lille hvid diffus sky på den ellers skyfri grønne himmel.

Fænomenet var allerede i sin dramatiske fase blevet iagttaget af mange mennesker nær og fjern, lige fra Rønne til Jönköping og måske meget længere borte fra. Nogle hørte drøn, som de tilskrev ildkuglens eksplosion. Men selv om der indtraf en vis støvspreddning samtidig med udslukningen, var der efter forfatterens opfattelse ikke tegn på nogen eksplosion. Iøvrigt må det være vanskeligt at finde en forklaring på, hvordan en eksplosion kunne være fremkaldt, da der jo ikke var tale om et sprængstofladet legeme. Forfatteren hørte ikke lydeffekter. Men jeg må benytte lejligheden til at pege på, at sådanne meget vel kan være fremkommet, dels fordi den hastigt ophedede luftstribe må have udvidet sig som luftstriben efter et lyn, og navnlig fordi legemet på grund af opbremsningen et eller andet sted i sin bane må have haft samme hastighed som lyd hastigheden, hvorved der er koncentreret megen energi i chockbølgen; fra flyvemaskiner kan det lyde som kanon-skud.

Den 2. oktober 1951 klokken 18,14 indtraf der en lignende naturforeteelse, som blev set af mange mennesker i alle egne af Danmark. Den skal dog ikke omtales nærmere, bl. a. fordi forfatteren ikke var blandt de heldige, der så den.

Men den udmærkede sig frem for den først beskrevne ved et i og for sig beskedent efterspil, som tilfældigvis var blevet bemærket på nært hold af et par spadserende i Risskov. De så en gren blive brækket af en nedfaldende sten. Denne fandtes, omend slået i flere stykker, som dog passede sammen, så det hele måtte være fundet. Nogen tid senere fandtes 1 km derfra på en brædestabel en anden sten, der gav anledning til mistanke. Også den viste sig at være

en meteorsten og med samme indre struktur og sammensætning som den første og utvivlsomt faldet ved samme lejlighed.

Måske havde de to sten og eventuelt flere været dele af en større sten, som først var blevet sprængt ved passagen gennem jordens atmosfære.

Det var altså et fremmed himmellegeme eller flere, der havde været på vej til at torpedere jordkloden, men uden at kunne forcere dens atmosfære med sin oprindeligt meget store hastighed, så den blev opbremsset og måtte nøjes med at falde ned så hurtigt eller langsomt, som en sådan lille genstand kan falde gennem den tætte nedre del af atmosfæren. Til gengæld blev den netop på grund af sin store hastighed forinden ophedet meget stærkt i den høje del af atmosfæren og kunne derved udsende lys i sådan grad, at den kunne ses fra det ganske land, omend kun i kort tid.

Dens langvarige færden, som oprindeligt havde været ubemærket, men som i et øjeblik forløb så iøjnefaldende, storslået og dramatisk, afsluttedes altså på stilfærdig og lidet bemærkelsesværdig måde. Derefter førtes den til et museum, hvor den bevares som et klenodie i en montre, og hvor enhver nu kan se den i ro og mag på nært hold.

Stenene eller stenen fra Aarhus eller rettere sagt fra den store verden er lille og beskeden i forhold til jordkloden. Men den fortjener lige så stor interesse, for så vidt som den har været en fremmed klode eller i hvert fald en del af en klode, der har været ganske sideordnet med jordkloden. Om den så har været stor eller lille, må i denne forbindelse være underordnet. Den er en repræsentant fra den store verden, som vi sædvanligvis kun kan betragte på stor afstand, fordi vi endnu er for svage til at kunne løsrive os fra vor gamle jord.

Den fremmede gæst, der fandt

hvile her, har en fortid, der måske er lige så lang og lige så dramatisk som jordens. — Problemet er da blot, om vi formår at tyde dens kodesprog.

Sagen aktualiseres ved, at dens historie måske kan have relation til de øvrige planeters og solens historie. Er det tilfældet, kan deres historie kaste lys over gåderne om alle himmellegernes fortid, deres skabelse og udvikling.

Aarhusstenene er nok som repræsentanter for et eller andet fremmed himmellegeme en stor sjældenhed. Men helt enestående er de ikke. Der er således fundet og hengemt en, der faldt på Sjælland i 1878, og tre, der faldt i Skaane, henholdsvis i 1889, 1922 og 1939. Hvor mange, der er faldet og fundet i tidens løb i vort nabolag og andre steder på jordoverfladen, er naturligvis højst problematisk. De fleste findes slet ikke. Mange bliver end ikke iagttaget som ildkugler.

Men rundt om i verdens museer har man dog opbevaret og registreret meteorsten fra ca. 1000 fald og yderligere ca. 500 fra steder, hvor man ikke har iagttaget nedfaldet. Disse tal refererer til selve faldstederne eller faldbegivenhederne, altså ikke til selve stenedes antal, idet der mange steder findes et stort antal sprængstykker af en oprindelig sten, hvortil kommer, at et fald ofte har karakter af en regulær regn af et meget stort antal sten, som har været adskilt selv uden for jordatmosfæren.

I Mineralogisk Museums gård i København er der opstillet en sådan sten, (hvis man da kan bruge det ord), som er fundet på det nordlige Grønland i en egn, hvor der forinden var fundet tre andre, der er ført til New York's Naturhistoriske Museum, hvor de indtager hæderspladsen. Den, der nu er i Danmark, vejer 3,4 t. Den største af dem, der nu er i New York, vejer 33 t.

Når man har fået sådanne fremmede, oprindeligt meget fjerne himmellegemer i hænde, bogstaveligt talt, åbnes der mulighed for, at man kan undersøge dem i alle detaljer, udvendigt og indvendigt, i mikroskop og ved hjælp af de mange apparater, som de kemiske og fysiske laboratorier råder over.

Umiddelbart fremfalder de en ræk-

ke principielt vigtige spørgsmål eller grupper af spørgsmål, såsom: Hvor er de kommet fra? — Hvad består de af? — Hvorledes er de dannet? — Hvornår er det sket? — Alt gældende for de enkelte hver for sig såvel som hele samlingen.

Det får særlig aktualitet på baggrund af og navnlig i samspil med de i første artikel opkastede spørgsmål af lignende art angående selve jordkloden og dens bjergarter forskellige steder.

Den første gruppe spørgsmål drejede sig om, hvorfra de er kommet, eller rigtigere, i hvilke baner de har kredset rundt om solen. Det kunne let besvares, hvis man kendte den sidste del af deres bane helt nøjagtigt.

Men uheldigvis er de pågældende himmellegemer alt for små og desuden for hurtige til at kunne ses på grund af det sollys, de reflekterer, så længe de er langt borte, ude i tomrummet. Man kan først se dem og derved studere deres baner, når der selv begynder at udsende lys, altså under deres korte og kortvarige færd gennem jordens atmosfære. Her opdækker de endda ganske uberegneligt og tilmed yderst sjældent, så man end ikke kan forberede sig til at foretage målinger. Vor viden om deres baner lader derfor meget tilbage at ønske.

Imidlertid er ildkuglerne principielt ganske samme naturfænomener som de typiske meteorer, altså stjerneskuddene, blot i en anden målestok.

Der forekommer endda alle overgange mellem de store og sjældne ildkugler og de små almindelige meteorer.

Disses baner kan studeres meget lettere, fordi antallet er så stort. Til tider vrimler det endda med dem. På visse dage af året kommer de regelmæssigt i hele byer, enkelte år næsten som et fyrværkeri. Disse meteorer udmærker sig ved at udstråle fra et bestemt punkt på himlen, hvilket dog blot er en perspektivisk virkning af, at de kommer ind i atmosfæren i baner, der er parallelle. Også deres hastighed er ens. Sådanne meteorers baner kendes særdeles nøje. Deres forløb uden for atmosfæren kan derfor tilbagebereg-

nes, hvorved man får præcise oplysninger om, hvor de pågældende små himmellegemer har bevæget sig ude imellem de øvrige himmellegemer i vort nabolag.

Det viser sig da, at en del af dem har haft baner, der er sammenfaldende med banerne af kendte kometer eller tidligere kometer, som er delt eller helt opløst. — Eksempelvis delte Bielas Komet sig i 1845 i to kometer. Da de viste sig igen efter et omløb i den langstrakte bane, bevægede de sig parallelt i en indbyrdes afstand af cirka 2 mill. km. Da man næste gang ventede at se dem, viste de sig ikke. Deres lysvirkning var altså forsvundet. Men deres stofmasser kunne naturligvis ikke være forsvundet. Da jorden kom i nærheden af deres bane i slutningen af november 1872, indtraf der et pragtfuldt fyrværkeri af stjerneskud. Alle disse kom ind i atmosfæren netop i kometbanens retning og med akkurat den hastighed, som kometens partikler skulle have på dette sted i deres bane. Dette gentog sig de følgende gange, hvor den pågældende planet skulle være i farvandet, altså med $6\frac{1}{2}$ års mellemrum, og når jorden kom i nærheden af kometbanen, i slutningen af november. Men efterhånden blev stjerneskudsregnen mindre udpræget, hvilket sikkert skyldtes en lille ændring af kometresternes bane som følge af, at de i mellemtiden var kommet meget, meget nær jupiter i den ydre del af deres bane.

Den 7. november 1885, netop i en af meteorregnsperioderne, faldt der en meteorsten i Mexico. Hvorvidt dens bane blev observeret nøje og fundet at være i overensstemmelse med de mindre meteorers baner, er ikke forfatteren bekendt. Men det er meget sandsynligt, at den pågældende meteorsten, der nu er i sikkerhed, er en rest af Bielas komet, og at den har jaget rundt i umindelige tider i en langstrakt bane, hvis yderende har været i nærheden af Jupiters bane og ofte meget nær Jupiter selv, og hvis inderende har været langt inden for solen. Bevægelsen af et sådant himmellegeme bestemmes jo væsentligt som et fald mod solen, men hvor det falder ved siden af, dog under skarp drejning, så det slyn-

ges ud igen og fortsætter i et regelmæssigt kredsløb.

Det kunne heraf synes at være nærliggende at antage, at meteorstenene, altså de tidligere ildkugler, er kometrester. Mange af dem synes imidlertid at komme ind med påfaldende små hastigheder. Desuden kommer de ind i baner, der er omtrent horisontale i forhold til jordoverfladen.

Dette var netop påfaldende for den først beskrevne ildkugles vedkommende. Ellers plejer de almindelige meteoriter jo at komme ind i atmosfæren i nedadgående retninger. Desuden kommer de oftest ind med meget store hastigheder, hvilket fremgår af deres korte bevægelsestid i atmosfæren, selv i forhold til buens længde, og tillige af, at de opvarmes til hvidblå glødhede.

Dersom deres hastigheder er små, regnet i forhold til jordens, må de have bevæget sig omkring solen i cirkellignende baner ikke særlig langt fra jordbanen.

Den 9. februar 1913 sås der en hel serie af pragtfulde ildkugler kommende parvis og i større grupper med nogle sekunders mellemrum i en bane, der iagttoges over store dele af Canada og USA og Atlanterhavet, en bane der var flere tusinde km lang. De måtte altså have bevæget sig over en væsentlig del af jordomkredsen i en cirkellignende bue med mindre end 6500 km og mere end 6350 km radius, idet de holdt sig i atmosfæren. Med den baneform må man mistænke dem for at være små måner til jorden, som normalt ikke er synlige, men som under påvirkning af den velkendte store månens massetiltrækningskræfter, der giver sig udslag i tidevandseffekter, er kommet så langt ind mod jorden, at de nær kunne være blevet opbremsede i atmosfæren og nedfaldet eller ligefrem have slået ned.

Der kan endnu ikke siges sikkert, hvor meteorstenene er kommet fra, i bedste fald kun om enkelte af dem.

Men kan ikke drage generelle slutninger fra det, man ved om, hvor de almindelige små meteorers er kommet fra. Dette til trods for, at der er alle overgangsformer mellem de kun i telekoperne synlige småmeteoriter og

de ildkugler, der er så store, at de tårner mod jorden og derved ophedes så stærkt, at de fordamper, undertiden endda med eksplosiv voldsomhed, så de fremkalder vældige sprængkratre.

Imidlertid synes der heller ikke at være nogen principiel forskel mellem måner, kometer og planeter. Kometerne består utvivlsomt af små, faste legemer, de lyser blot, fordi de afgiver luftarter, som bringes til at lyse ved påvirkning udefra. Nogle måner er ganske små, f. eks. Mars' to måner, der kun måler omkring 10 km. Mange planeter er lige så små eller mindre. Hermes, der i 1937 kom forbi jorden i ca. halvanden gang så stor afstand som til månen, var kun et par km i tværmål.

Nogle måner er antagelig indfangede småplaneter. Det omvendte kan rimeligvis også være tilfældet. Nogle småplaneter bevæger sig i meget langstrakte og stærkt hældende baner. Mellem Jupiter og Saturn er der en komet, som bevæger sig i en næsten cirkulær bane, ganske som var det en lille planet. Desuden kan der muligvis være mange ikke længere lysende kometer eller småplaneter, som ikke kan ses eller kun vanskeligt kan opdares.

Lad os derpå betragte selve meteorstenene, eller meteoriter, som de ofte kaldes. Vi går direkte til deres indre.

Meteoriterne er ret forskellige. Men de består alle af de samme grundstoffer som almindelige jordiske bjergarter, omend ofte i ganske andre mængdeforhold. Grundstofferne indgår i stort set de samme kemiske forbindelser med samme krystalformer, d. v. s. de velkendte mineraler og de samme komplekser deraf, altså bjergarter, som ligner de jordiske magmabjergarter. Der er dog forskelle, endda nok til, at man i alle tilfælde kan afgøre med sikkerhed, om stenen er en meteorsten eller en i jorden dannet sten. Der findes således mineraler i meteorstene, som ikke er fundet i jordens bjergarter. Bl. a. forekommer der metallisk jern i meteorstenene. Ja, nogle af dem består helt af rent jern og nikkel eller rettere sagt nikkelstål, altså det, sølvsmedene kaldes rustfrit stål; det er skinnende blankt, men dog rustet på

overfladen i løbet af de få sekunder, stålblokken for gennem jordens atmosfære og ophededes til glødhede under samtidig påvirkning af ophedet atmosfærisk ilt.

Disse såkaldte jernmeteoriter er i og for sig langt sjældnere end stenmeteoriterne og overgangsformerne mellem sten- og jernmeteoriterne. Til gengæld er de ofte store. De før omtalte museumseksemplarer i København og New York er netop jernmeteoriter.

Jernmeteoriter er til gengæld mere solide end stenmeteoriterne og slipper derved lettere gennem jordatmosfæren og undgår knusning ved faldet; de er også mere modstandsdygtige mod fysisk og kemisk forvitring: de er mere karakteristiske og som sagt tit store, hvorfor de oftere opdares og identificeres. Derfor udgør de en stor del af de eksemplarer, der findes i samlingerne verden over; ja, de udgør hovedparten af de meteoriter, hvis fald ikke er iagttaget.

Hvorledes er nu meteoriterne opstået? Allerede deres ydre form vidner om, at de er brudstykker af større legemer. Også forekomsten af en ejendommelig isotop i deres yderste zoner, og kun dér vidner om, at de nuværende overflader er blevet blottet en gang længe efter dannelsen af det faste stof.

Også forekomsten af de ejendommelige krystallisationsmønstre af jern-nikkel-krystalmasserne, de såkaldte Widmannstättenske figurer, tyder på, at dannelsen er sket under højt tryk, altså i det indre af et stort legeme.

Iøvrigt kan man vanskeligt forestille sig, hvordan sådanne blokke, navnlig dem af rent nikkelstål, kan være opstået isoleret ude i det næsten tomme rum, ej heller i solen eller de store planeter.

Rent metallisk jern er forøvrigt en meget stor sjældenhed på jorden, hvor det kun er fundet enkelte steder, bl. a. nogle blokke på Grønland, hvor det formodentlig er dannet ved, at fremtrædende manganmasser i dybet en gang har bragt nogle lag med meget jernoxyd og andre med meget organisk dannet kulstof til at reagere mod hinanden, omtrent som det sker i en højovn.

Jernkrystallernes vældige dimensioner tyder på lang omdannelsesetid, hvilket kan bero på langsom afkøling; dog kan det også bero på, at dannelsen er foregået igennem en meget lang periode, hvor temperaturen til stadighed har været lav. Der kan i denne forbindelse mindes om, at Höganäs-jernværkerne i Skåne laver jern ved at lade afiltende luftarter, specielt kulilte, virke på jernoxider, som ikke på noget tidspunkt under processen bliver smeltet.

Da meteorjernet ikke indeholder kulstof, kan det måske være dannet i en atmosfære bestående af meget brint og forholdsvis lidt ilt, så eventuelle jernoxyder kun er opstået i små mængder eller slet ikke har kunnet opstå de steder, hvor brintkoncentrationen var størst.

Imidlertid mangler brint fuldstændigt i jernmeteoriterne. De er tillige yderst fattige på ilt, hvilket giver sig umiddelbart udtryk i, at jernet optræder i ren metallisk form. Selv stenmeteoriterne indeholder jern og nikkel i påfaldende store mængder og delvis i metallisk form, mest dog som iltforbindelser. Iøvrigt er de væsentlig fattigere på ilt end de fleste i jorden dannede stenbjergarter. Desuden mangler de brint selv i kemiske forbindelser, der kunne ventes at indeholde krystalvand.

Jordens bjergarter består næsten altid af meget store mængder ilt og som regel også lidt brint. Dette gælder endog for de bjergarter, der forekommer i meget store dybder, og som aldrig har været opsmeltet, siden de fortættes af de oprindelige luftmasser og derved fik indespærret lidt af det ellers så flygtige brint, hvoraf forøvrigt en del er uddrevet sidenhen ved vulkanudbruddene og givet anledning til dannelse af havenes vand. — Jordens bjergarter udviser imidlertid tiltagende brintindhold og aftagende iltindhold samt tiltagende jernindhold i de større dybder.

Hvad der findes i meget store dybder og i jordens centrale dele, ved man dog ikke noget bestemt om. Men man kan dog slutte ud fra kendskabet til jordklodens samlede masse, som allerede Newton kunne beregne nøjagtigt på grundlag af jordens be-

vægelse omkring solen, at gennemsnitsvægtfylden må være 5,6, altså meget større end for de almindelige overfladebjergarters vedkommende; de centrale massers vægtfylde må følgelig være af samme størrelsesorden som for de almindelige metaller. Tanken er da nærliggende, at disse masser består af metallisk jern.

Jordens bjergarter kan da tænkes at være dannet af stofmasser i luftformig tilstand, dog ved lav temperatur, og mest bestående af brint. Brinten er siden gået tabt med undtagelse af en forholdsvis lille del, der har hindret ilttingsprocesserne i de centrale dele af jorden, og en endnu mindre mængde, der er blevet indespærret her. Også ilten er gået tabt for en stor dels vedkommende.

Noget lignende kan være sket for de luftformige kolde stofmasser, der var mindre end den stofmasse, der gav anledning til dannelsen af jordkloden. Men da de var mindre og derfor vanskeligere kunne fastholde de flygtige atomer, navnlig brintatomerne, måtte de miste al brinten og en større del af ilten. Derved fik resterne en anden sammensætning.

Sådanne himmellegemers masse måtte endvidere reduceres meget stærkt, selv forholdsmaessigt set endnu mere end jorden eller rettere sagt dens moderstofmasse, hvoraf den kondenseredes, og som antagelig har været 100—1000 gange så stor som nuværende stofmasse, altså på størrelse med Jupiters. — At sådanne processer kan foregå, fremgår af, at jorden stadig mister brint. Det drejer sig ganske vist ikke om ret meget pr. år. Men grunden hertil er væsentlig, at vanddampene kun yderst langsomt diffunderer ud til den yderste del af atmosfæren. Det er forøvrigt et held, at jordatmosfæren mister brint, ellers ville den nemlig ikke have indeholdt ilt. Også kometerne mister jo luft.

Meteoriternes sammensætning i sammenligning med jordiske bjergarters sammensætning taler for, at udviklingen er foregået således.

En klode, der er væsentlig mindre end jorden og månen, måtte uvægerlig komme til at lide hårdt i tidens løb ved meteorbombardementet. Man behøver blot at tænke på, hvordan

månens overflade er blevet arret af meteorsprængkratre o. l., som dér findes så tæt, at de først dannede må være blevet udvisket af de senere dannede, hvilket måske endda er gentaget mange gange i tidens løb.

En særlig lille klode kan eventuelt blive slået helt i stykker. Månens overflade viser jo, hvordan der ved visse af kratrene er udkastet mindre stenmasser langt bort, ja til afstande, der kan følges over 2000 km som hele striber. Deraf kan man slutte, at mindre mængder kan være kastet helt rundt om månen eller varigt bort. En lille klode har langt ringere mulighed end en stor for at sammenholde de eventuelle brudstykker; og den kan altså let sprænges komplet. De større dele kan senere være hen-smuldret ved temperatursprængninger o. l.

Man kan altså godt tænke sig, at meteoriterne er rester af et himmellegeme af betydelig størrelse, men som altid har været væsentlig mindre end jorden og månen. Det kan oprindeligt være dannet af stofmasser, der var langt større; men de afdampedes senere for de letflygtige bestanddele, bl. a. al brinten, nemlig da solen dannedes og blussede op og begyndte at fremkalde fotokemiske processer i yderzonerne og ophedede dem, så bl. a. al brinten blev drevet bort.

Udviklingen af jordkloden og månen må da være foregået på principielt samme måde, men dog noget anderledes på grund af deres større masse og fastholdningsevne. De yderste planeter har bedre kunnet fastholde de flygtige bestanddele og har følgelig fået en anden karakter og er blevet langt større.

Betragtningerne af de kemiske forbindelser og grundstofferne i meteoriterne og jordklodens bjergarter og sammenligningerne af dem kan altså fremkalde en række begrundede formodninger.

Dermed fremkaldes spørgsmålet om undersøgelser af anden art, f. eks. af grundstoffernes isotopsammensætning kan give oplysninger af interesse, og, dersom det er tilfældet, om de da kan bestyrke eller afkræfte de ovenfor skitserede hypoteser eller fremkalde andre.

DLF - DsF

Til Carl Schmidt vil jeg gerne rette en tak for hans lange redegørelse for socialdemokratisk historie, så er de, der eventuelt havde tænkt på at læse den side af historie, fri for at gå på bibliotek for at låne bøger omhandlende ovennævnte, så dit kæmpearbejde med indlægget er ikke gjort forgæves.

Som kommentarer til din skrivelse skal jeg med redaktøren af DLT's tilladelse tillade mig at anføre følgende betragtninger:

Du skriver: »Medlemmerne følger de aktuelle spørgsmål både med og uden saglig interesse«. — Hvornår og hvordan kan du, uden igennem din egen mening, afgøre, hvornår interessen er saglig eller usaglig? Vil du have mig til at skrive, at du er usaglig, blot fordi du ikke er enig med mig? Det får du mig ikke til, når du blot vil overvåge, at personen ikke går forud for en mening.

Du holder også af din organisation! Det gør vi ganske afgjort alle. Jeg har ikke hørt nogen, der ikke gør det, men, ja, der er et men hvorfor vi holder af vor organisation kommer vel af, at den hidtil har ført de gode gamle traditioner, med de parlamentarisk forsvarlige afgørelser i højsædet, så hvorfor skal medlemmerne ledes ud i baner, som kan virke i uforvarlig retning overfor medlemmernes selvbestemmelsesret, *urafstemning*. Det kan også komme til at virke skadeligt på hele den danske arbejderbevægelse, hvis DSF tolererer, at en organisation optages, uden at det enkelte medlem i den er blevet spurgt på forsvarlig vis. Det spørgsmål ledte jeg efter i din artikel, hvorfor gik du fuldstændig uden om det, medlemmerne mest af alt ønsker, urafstemning, du mener måske, det er en selvfølge, vi skal have det?

Der er aldeles ikke noget med lidenskaber på kogeplanet, som du skriver, det er såmænd bare medlemmernes ansvarsbevidsthed overfor medbestemmelsesretten i de store spørgsmål, der kommer til udtryk gennem deres indlæg.

Du generer dig ikke for at skrive: »Medlemmerne indenfor DLF mangler kendskab til organisationsspørgsmål. Det synes jeg ikke, man kan sige. Jeg vil vove at påstå, at det første, du skriver om i dit indlæg sålydende: »DLF er en vågen organisation«, passer bedre, men få det til at rime sammen er vanskeligt.

Dine 4 spørgsmål synes jeg ikke, man har hørt så meget om blandt kolleger; jeg mener, du skulle have tilføjet et 5. spørgsmål, nemlig: »Hvorfor skal vi have den urafstemningsform som af hovedbestyrelse og afdelingsformænd foreslået?«

Til dit spørgsmål I må jeg med inderlighed erkende, at vi lokomotivmænd hører hjemme i arbejderklassen, politisk, og der er også mange, der føler sig forpligtiget overfor de gamle pionerer, der har været indenfor socialdemokratiet, det gør jeg også som medlem af partiet, men derfor kan man jo godt se fornuftigt på det i vor moderne og tilspidsede tid, hvor de gamle pionerers idealisme føles som et savn. »Pionerernes tillavning af de mange

retter« er efter min mening udtømt for vitaminer for længst, nej, Carl Smidt, vi skal have nye retter, igennem idealisme, vi skal lave mad til vore efterkommere, for hvad mon de ville sige om arbejdskamp i vor nutid?

Jeg kan ikke komme bort fra, at en arbejder også for at bevare sin selvrespekt overfor sit erhverv må kunne fremføre sine krav igennem sin organisationsleder overfor arbejdsgiveren, ved at lægge sin færdighed, dygtighed og erhvervede kundskaber til grund for sine lønkrav og arbejdsforhold, og ikke i en given situation må have en helt anden arbejdsgrens mand til at varetage hans interesser.

Jeg indrømmer, at samhørighedsfølelsen i organisationsmæssig henseende allerede har fået fjernet noget af alt det dingeldangel, du taler om. Jeg tænker her på det lille lokomotiv, vi havde på skuldrene, men som dog viste, at det var en fagudlært håndværker, der gik under dem. Jeg sætter ikke min patriotisme til side ved at erkende, at jeg var og er endog meget glad for det lille lokomotiv.

Jeg synes ikke, det er letkøbt, når jeg skriver: »Aflønning i den høje særklasse blandt tillidsmænd i almindelighed«. Det har kostet mig mange spekulationer igennem oplysning, hentet mange steder fra, at det ser mærkeligt ud, at staten i sin helhed skal ofre 25 mill. kr. til arbejdsmændenes arbejdsløshedskasse, når organisationskasserne samtidig øder mange penge ud til deres kooperative virksomheder for at imødegå konkurrence fra det private erhverv. Af hvilken grund kan arbejderens kooperative virksomheder, derunder deres presse, ikke være en blot nogenlunde rentabel forretning i sin helhed i lighed med den såkaldte frie købmand. Hvorfor låner arbejderens andelsboligselskaber penge til bygning af arbejderboliger hos kapitalisterne (kreditforeningerne), når der er kæmpebeløb i arbejderorganisationernes kasser, der kunne blive forrentet på en mere kontant måde og en måske stor billiggørelse af lejeafgift for arbejderboliger? Når man så, efter spekulationer af ovenstående, ser en vis overdimensionering af lønninger til topledelsen indenfor arbejderens virksomheder, så bliver jeg i hvert fald forbavset.

Jeg har aldrig vidst, at man udøver helledåd i et demokratisk samfund blot ved at udtrykke sin mening.

Til din bemærkning om maskinarbejderløn kontra lokomotivførerløn, vil jeg gerne spørge dig, hvem skal have mest i løn? Jeg skriver: »Vore forældre og vi selv har lidt for mange afsavn o.s.v.« Er afsavnene blevet mindre, Carl Schmidt, i vor fortsatte uddannelse udover vor læretid for at skabe os den stilling, vi har i samfundet? Det står enhver frit i vort demokratiske samfund at forsøge at skabe sig en stilling, men den får man som regel ikke uden afsavn. Er den så delvis færdiguddannet inden for sit felt, har man så ikke krav på ved den alsidighed, man har opnået inden for sin tjenestegren i kraft af udstået læretid, skoleophold, selvstudium, ofring af fritid for dygtiggørelse, at blive indrangeret i den lønstige, der ligger lidt over maskinarbejderens?

Jeg havde ingen anden udvej end »at kravle helt op i Ingeniørforeningen«; for at sammenligne lokomotivførerens arbejde med maskinmesterens kunne

jeg vanskeligt, for vi passer mange forskellige maskiner, endog med et meget højt kedeltryk, dertil er der også nogle af vore medlemmer, der passer motorer i motorvogne og alt det udstyr, der er i disse m. m., en alsidighed, vi i nogen grad skylder DSB tak for, og som de forhåbentlig også nyder godt af, men det var jo ikke os alle, der tog den gode uddannelse og derigennem afsavn, medens tid var.

Det kunne være interessant at se, hvor meget maskinmesteren krævede i løn, hvis han skulle styre skibet også efter de reglementer, der er gældende for sikkerheden til søs.

Hvor højt sætter du togfremførelse med 800 rejsende i toget, som staten sætter sin lid til, at du indenfor dit arbejdsområde varetager sikkerhed for? Ligger den ikke noget over »Skomager, bliv ved din læst« for at slå pløkker i et par skosåler, det betragter jeg som et interessant og afslappende arbejde i min fritid.

Det er efter min mening den slags interne forhold, der må være afgørende for en vurdering af en indsats i statens tjeneste. Vi kan ikke blande os i andres interne forhold, det må de for min skyld få alt det for, de kan, men det er kun os selv, der kan fremføre vore synspunkter igennem vor leder i de givne situationer, det er det, der er en leders pligt, og ikke fremkomme med bemærkninger om, at lokomotivpersonalet skal have løn på lige fod med maskinarbejderen.

Hvor ligger det overskud i DLF's kasse med det nuværende kontingent, der kan bære en udgiftspost til dækning af medlemskontingent på 5,68 kr. pr. medlem årlig, og det skal betales for ca. 2200 mand? Så betaler vi vist for meget i kontingent, hvis det kan tages uden kontingentforhøjelse.

Jeg har før sagt, at organisationerne skal stå sammen i de kritiske situationer mod overgreb udefra — i form af støtte på alle tænkelige måder — men i den daglige dont med formuleringen af en organisations krav, da må vi have nok i vores leder, og det skal han have lov til at fremføre på højeste sted.

Den sociale forsyning, som du omtaler, er vel også gået over gevind. Jeg har 3 børn og får ca. 250 kr. om måneden af det offentlige — i form af boligtilskud, skattenedsættelse, skolebespisning o. m. a. Ja, jeg skal nok snart have hatten i hånden, når jeg færdes på gader og stræder, for at takke mine medborgere, der må betale for mig. Men hvad med min selvrespekt for at kunne klare dagen og vejen for mine familiemedlemmer, den går nok snart fløjten i bevidstheden om, at staten ordner det hele. Men hvem bliver lettet i skat? Det kan godt være, at jeg en skønne dag bliver så tosset, at jeg siger, at jeg ikke vil have det, men så bliver man vel også erklæret for at være det.

Du skriver, at »der var ingen, der havde tænkt sig, at pristallet steg efter 1946 i så kolossalt omfang«. — Er det bragt til standsning?

Hvorfor skal tjenstemandsorganisationerne stå med hatten i hånden og afvente lønforhandlinger i privaterhvervet?

Hvorfor er de et halvt år bagefter med udlicensing? Har tjenstemandsorganisationerne ingen slagkraft i selvstændig forhandling?

Der er en forskel på en fastlagt arbejdsdag i privaterhvervet på 8 timer og vores arbejdsdag indenfor døgnets 24 timer efter de tjenestetidsregler, organisationen har kostet endog mange penge på, du skulle lære at forstå. Det er derfor forkert at drage sammenligninger.

Med håb om, at du en anden gang vil holde dig fra historie på 4½ spalte, eller historier, sendes de bedst hilsener og gode ønsker for det kommende år i samfundets tjeneste, samt fortsat godt og fordrageligt sammenhold vi kolleger imellem med håndtryk på, at indmeldelse eller ej i DSF igennem urafstemning må finde sin løsning i året 1955.

Fredericia i december 1954.

Chr. Petersen, lokomotivfører, Fa.

Eftersynslamper og opsmøringshjelme

Da der i 1946 forhandlede om eftersynslamper og opsmøringshjelme, diskuterede man, hvorvidt det ville være hensigtsmæssigt, om der for disse to spørgsmåls vedkommende gennemførtes en ordning, således at også lokomotivføreren fik udleveret en lampe (pandelampe) af samme konstruktion som den, lokomotivfyrbøderen skulle have udleveret, hvorved det ville blive muligt at have begge hænder fri og være uafhængig af lampen. Imidlertid gennemførtes den ordning, som er medlemmerne bekendt, ikke mindst under hensyn til, at man ved eftersynslampens udformning, som den blev, kunne anvende den som reservevandstandslampe.

Da det forhåndenværende lager af eftersynslamper i 1953 var ved at være opbrugt, rettede Generaldirektoratet henvendelse til foreningen, idet man ønskede oplysninger om de erfaringer, som i årenes løb var indhøstet med eftersynslamperne, og man ønskede særligt belyst, om der blandt lokomotivførerne var ønske om, at disse ved en eventuel fornyelse af deres eftersynslampe skulle foretrække en pandelampe.

Gennem foreningens velfærdsudvalg blev forholdene undersøgt, og efter de oplysninger, som indhøstede, var der overvejende stemning for, at den nuværende eftersynslampes konstruktion bibeholdtes, idet man fandt den hensigtsmæssig til sit brug, ikke mindst under hensyn til dens betydning som reservevandstandslampe, men man fandt det dog nødvendigt, for en mere effektiv brug ved eftersynsarbejdet, at det nuværende flade lytglas erstattedes med et refleksglas, som forhøjede lysvirkningen, og dette har Generaldirektoratet tilsluttet sig.

For opsmøringshjelmens vedkommende var det forbundet med visse ulemper, at der ikke var glas på reflektoren. Det medførte nemlig, at hyppige aftørringer af reflektorens indvendige forniklede del tid efter anden sled forniklingen af, således at lysvirkningen forringedes. Ønskeligt var det derfor at få anbragt et refleksglas til imødegåelse af nævnte ulempe, og efter foreningens henvendelse har Generaldirektoratet også her stillet sig imødekommende og er gået med til anvendelse af refleksglas.

Centralværkstedet i København skal forandlede, at reflektoren på opsmøringshjelmen udskiftes med den nye forsynet med dækglas.

Ny arbejderbeskyttelseslov

Som bekendt har Folketinget gennem flere år arbejdet på en ny lov om almindelig arbejderbeskyttelse til afløsning af den hidtil gældende fra 1913. Den 11. juni 1954 blev den nye lov vedtaget og den 1. april 1955 træder den i kraft.

»Lov nr. 226 af 11. juni 1954 om almindelig arbejderbeskyttelse« betegner på mange måder positive fremskridt for de forhold, hvorunder danske arbejdere af alle fag tjener deres brød. Som nogen vil vide omfattede den gamle lovgivning i realiteten kun industri og håndværk, medens den nye lov faktisk dækker enhver, der er beskæftiget i en arbejdsgivers tjeneste. Samtidig er bestemmelserne om arbejderbeskyttelse dels udvidede, dels gjort mere effektive, ligesom placering af ansvaret ved ulykkestilfælde er trukket skarpere op.

Naturligvis bør enhver dansk arbejder nøje kende de bestemmelser, der gælder for hans daglige arbejde, og det har da været en naturlig opgave for Forlaget Fremad at sende en trykt udgave af loven, som ialt omfatter 78 paragraffer, på markedet. Den foreligger med henvisninger og registre udarbejdet af direktør for Arbejds- og Fabrikstilsynet *Erik Dreyer*, vel nok den mand i landet, som både i teori og praksis er mest fortrolig med loven. Prisen er overkommelig. »Lov nr. 226 af 11. juni 1954 om almindelig arbejderbeskyttelse« koster kr. 4,75, og den kan bestilles hos enhver boghandler.

Statsbanepersonalets egne biblioteker

I vor travle og hektiske tilværelse er det godt at slippe af.

Kender De glæden ved en stille time med læselampen tændt over en god bog? Det giver fornyet energi til at kaste sig ud i dagens slid.

Må vi gennem disse linier gøre opmærksom på statsbanepersonalets egne biblioteker, to institutioner, der er meget gamle, men som stadig fornyer sig med de sidst udkomne bøger. Sætter De pris på historie, rejsebeskrivelser, skønlitteratur eller kriminalromaner — bibliotekerne har noget for enhver smag og er parat til at give Dem netop det, som De synes om, og som kan give Dem den glæde og adspredelse, som De har behov.

Kom op og besøg os (i København tirsdag og torsdag kl. 16—17,15, lørdag kl. 13—14,15, i Aarhus mandag til fredag kl. 15—16,30, lørdag kl. 12,30—14), hvad enten De er medlem eller ej!

Hvis De ikke allerede er medlem, gør De Dem selv en glæde ved at melde Dem ind, og De skaffer Dem værdier, som rækker langt videre end det, De ellers kan opnå (f. eks. 12—13 cigaretter) for det ringe beløb pr. måned, det koster at være medlem.

Vi får netop i år mange gode nye bøger.

Det jysk-fynske Statsbanepersonales Bibliotek
P. Svane Knudsen.

Det sjælland-falsterske Statsbanepersonales
Bibliotek
E. Lynge.

Moderne regnmagere over hele jorden

I en række lande eksperimenterer videnskaben for at finde den rigtig metode til fremstilling af »kunstig« regn.

Under arbejdet med at forbedre forholdene i de underudviklede lande støder F. N.s hjælpeorganisationer gang på gang på tørken som en af de store hindringer for udviklingen af landbruget. I de sidste 10 år er der gjort mange forsøg på at fremstille regn ad kunstig vej, og man er i dag nået så vidt, at processen kan siges at være et spørgsmål om, hvilken teknik der er mest effektiv.

Den meteorologiske Verdensorganisation (WMO), der er en af F. N.s særorganisationer, har formidlet udvekslingen af de resultater, som videnskabsmændene i en række lande er nået til, og har fornylig udsendt en redegørelse for eksperimenter, der er udført over fem tørre og halvtørre områder. UNESCO — F. N.s Organisation for Undervisning, Videnskab og Kultur — har offentliggjort en rapport om andre eksperimenter, der har fundet sted i Pakistans ørkener.

Mange videnskabsmænd mener, at det kun er et spørgsmål om tid, før de har fundet den rigtige løsning på problemet. De har til dato forsøgt sig med en række forskellige metoder. Fra flyvemaskiner har man »sået« kuldioxid i frosset tilstand ud over skyerne, som herved afkøles, hvorefter fugtigheden fortættes, og skydækket forvandles til regn.

En anden teknik forudsætter anvendelse af en maskine, der producerer tynde røgkrystaller af sølvjodid. Røgen stiger til vejrs og udløser regnen. En tredje metode består i opsendelse af balloner, som springer, når de er nået op i skylaget, hvorefter ballonerens kemiske indhold fortætter skyernes fugtighed.

Alle de her nævnte metoder har givet gode resultater, men ingen af dem løser problemet: at skaffe regn hvorsomhelst og nårsomhelst, der er brug for det. De kan kun anvendes, når der er tale om bestemte skyformationer. Det betyder f. eks., at disse fremgangsmåder så godt som aldrig vil kunne anvendes i ørkenområder, hvor regnen er mest nødvendig — for ørkenerne er jo ørkener netop, fordi der sjældent passerer skyer hen over dem.

Men selv om videnskabsmændene måske aldrig når til at kunne få ørkenerne til at blomstre, er der dog andre store muligheder. Mange tørre egne på jordkloden har ofte de »rigtige« skyer med tilstrækkelig væde i sig til, at den vil kunne gøre underværker for landmændene. Problemet er at finde den regnmetode, der bedst passer til den enkelte egn. Det er herom, de eksperimenter har drejet sig, som »regnmagerne« har i gang i Tanganyika, i Indien, i Australien og i Argentina, i De forenede Stater og i Pakistan samt i mange andre lande. Det forsøgsarbejde, der her udføres, vil måske vise sig at blive af uvurderlig betydning for millioner af mennesker.

Tak

Vor hjerteligste tak for venlig deltagelse ved vor kære hustru og moders død og begravelse.

Tak til lokomotivførerne for æresvagten og til lokomotivmands afdelingerne i Næstved for fanens tilstedeværelse.

Otto Hollænder, lokomotivfører, Næstved.

Jubilæum

Lokomotivfører K. R. Jensen, Korsør, fejrer den 24. februar 40 års jubilæum. Jensen, der er typen på den pligtro lokomotivmand, har gennem mange år virket som kørelærer, ligetil helbredet for kort tid siden tvang ham til at opgive dette job. Afdeling 17 siger tak for de mange år og ønsker hjertelig til lykke.

G. A. H.

Tirsdag den 15. februar d. å. kan lokomotivfører Viggo Jørgensen, Roskilde, fejre 40 års jubilæum og i den anledning ønsker afdeling 5 til lykke.

E. D. H.

Opmærksomhed frabedes

Opmærksomhed ved mit 40 års jubilæum den 24. februar frabedes venligst.

K. R. Jensen, lokomotivfører, Revvej 26 st., Korsør.

Al opmærksomhed ved mit jubilæum frabedes venligst.

V. Jørgensen, lokomotivfører, Roskilde.

Al opmærksomhed ved mit jubilæum frabedes venligst.

P. Pedersen, lokomotivfører, Helgoland.

Lokomotivførernes Sangforening

Den årlige generalforsamling afholdes tirsdag den 1. marts 1955 kl. 14,00 i Cirkelordenens selskabslokaler, Falkoner Alle 96, med følgende dagsorden:

1. Valg af dirigent og sekretær.
2. Forhandlingsbogen.
3. Beretning fra formanden.
4. Regnskabet.
5. Valg af kasserer og 1 bestyrelsesmedlem.
6. Indkomne forslag.

Efter generalforsamlingen stort præmie-keglespil til kl. 17,30, hvorefter vi mødes med vore damer til spisning: krystader, kalvesteg, is, øl, vin og kaffe. Pris pr. deltager 11,00 kr.

Indtegning på de ophængte lister Gb, Kk og Hgl eller ved henvendelse til formanden, telf. Ry 6052 og kassereren, telf. Valby 5831. Sidste dag den 24. februar 1955 kl. 12,00.

Bestyrelsen.

Forfremmelser til lokomotivførere pr. 1-2-55.

Lokomotivfyrbøderne:

- O. Mikkelsen, Struer, i Korsør.
L. J. Jespersen, Randers, i Gedser.
O. E. Madsen, København Gb., i Gedser.
J. E. Profitt, København Gb., i Gedser.

Forflyttelser efter ansøgning pr. 1-2-55.

Lokomotivførerne:

- O. A. Sørensen, Aalborg, til København Gb.
O. Nielsen (Volo), Skern, til Esbjerg.
N. P. Nissen, Gedser, til Padborg.
A. C. N. Salling, Gedser, til Skern.
J. B. V. Christiansen, Odense, til Aarhus.
H. E. Rasmussen, Slagelse, til Odense.

Forflyttelse efter ansøgning pr. 1-3-55.

Lokomotivfører:

- C. E. Johansen, København Gb, til Helgoland.

Afsked.

Lokomotivfører S. O. S. Jensen, Aarhus, afskediget efter ansøgning på grund af svagelighed med pension (31-1-55).

NYE ADRESSER

Lokomotivfører-afdeling:

Helgoland: Formandens navn og adresse rettes til: P. Jensen, Store Møllevvej 18, 4., København S.

Næstved: Formandens navn og adresse rettes til: O. E. Søltøft, Rosenvej 3.

Herning: Formandens navn og adresse rettes til: K. R. Olsen, Sjællandsgade 107.

Kassererens navn og adresse rettes til: A. H. Sørensen, Fønnesbechsgade 11, 1.

Struer: Formandens navn og adresse rettes til: N. O. V. Pedersen, Jyllandsgade 31.

Lokomotivfyrbøder-afdeling:

Helsingør: Formandens navn og adresse rettes til: S. A. H. Nielsen, Blicherparken 63 st.

Kassererens navn og adresse rettes til: E. I. L. Nielsen, KFUM, Kongensgade 23.

Korsør: Kassererens navn og adresse rettes til: A. Schmidt (Vonsyld), Annagade 9, 1.

Padborg: Kassererens navn og adresse rettes til: E. A. Sturm, Tjørnevej.

Fredericia: Kassererens navn og adresse rettes til: R. G. Holm, Nørrebrogade 27, 3. th.

Struer: Formandens navn og adresse rettes til: S. E. Pedersen, Ringgade 4.

Lommebogen 1955

Såfremt interesserede måtte ønske det, kan de endnu købe foreningens lommebog 1955, idet der er et lille restoplæg. Eventuelle bestillinger kan fremsendes til foreningens kontor, Hellerupvej 44, Hellerup. Prisen for lommebogen er 4,75 kr. portofrit tilsendt.

Forlang

KAFFE

fra P. M. BRUUN's Kafferisteri
(Ved A. M. Petersen)

Engelsk Beklædnings-Magasin

Telefon 346

NYBORG

Telefon 346

Besøg „Kurhotellet“

Nyborg Strand . Tlf. 112

Bevar
Beskyt
Forskøn
MAL!

Nyborg Tapet- og Farvelager

C. Østergaard Jensen

Nr. Voldgade 66 . Tlf. 283

A/s C. F. Schalburg

VINGAARDEN I NYBORG

Grundlagt 7. Juni 1817

Nyborg Kulimport og Nyborg Cichorietørreri A/s

Telefon 15 og 23

NØRREGADES KIOSK

Nørregade 9 (Alfred Johansen) Telf. 261

Alt i Dag- og Ugeblade — Tobak og Spiritus

Bødtcher-Jensen

Kongegade, Nyborg, Tlf. 33

Bøger
Papir
Musik

H. KONGGAARD

Murermester

Entreprenør

Kronprinsensgade 10 . Telefon Nyborg 27

Drevsen & Nellemann

NYBORG - TELF. 25 og 189

Isenkram-, Støbegods-, Glas-, Porcelæn- og
Udstyrsforretning

NYBORG DAMPVASKERI OG TRI-RENSERI

Kemisk Tøjrensning
Telefon 54

Cafe FÆRGEGAARDEN

Godt Madsted . Billige Priser . Tlf. Nyborg 582

I. KRUSE & BECH

Vand-

Gas- & Lysinstallationer

Telf. Nyborg 144, 381 - 1144

JOHS. WICHMANN'S

Træskoforretning

anbefales
d'Hrr. Lokomotivmænd

HJ. MARTENS EFT.

v/ Peter Christensen

Guldsmed Nørregade 6,
& Gravør Nyborg, Tlf. 369

Østervembs

VINSTUE

anbefales

Weinrich Nielsens

Bageri og Conditori

anbefales

WERNER HANSEN

Urmager og Guldsmed

Briller med Dobbeltglas
anbefales til Tjenestebrug.
Deres Sygekasse giver Tilskud.

Forlang!

Carlsminde

øl og vand

Nyborg Liggistemagasin

K. Jacobsen Snedkermester

Besøger alt vedr. Begravelse el.
Ligbrænding. Grdl. 1897

v/ Slottet . Tlf. 171

Radio-Magasinet

Østfyns største Grammofon-
Pladelager

Nørregade 13 . Telf. 1060

Nyborg Jernstøberi

Telf. 76 — 231

C. Knackstredt

Tlf. Nyborg 550

Spec.: Kranse, Buketter,
Planter og Potte-Kultur

Direkte Salg fra Drivhus

Ingen Butiksløje
derfor billigste Priser

RICHARD LEHN

1. Kl. Herreekvipering Tlf. Nyborg 68

Til daglig og Fest
»BORGERFORENINGEN«

Tlf. NYBORG 1313

altid bedst

H. Nicolaisen

N. Urban Sørensen

Nyborg

Telf. 111 2 L.

Altid 1ste Kl. Varer

Det er altid
TOP-tid

ØSTJYDSKE BRYGGERIER AKTIESELSKAB

Jensen & Nielsen

Kirkegaardsvej 1, Aarhus, Tlf. 1379

Stort
Udvalg i
Grav-
monumenter

Chr. Christensen

Sten- og
Billedhugger Etbl.

Frederiksgade 26, Aarhus
Telefon 20720

Thorvald Torntoft

AARHUS
Frederiks Alle 116 Tlf. 2551

Isenkram.
Køkkenudstyr, Glas,
Porcelæn og Fiskegrejer

Aktieselskabet

AARHUUS PRIVATBANK

Aarhus

København

Aktieselskabet

Aarhus Discontobank

Tlf. 20 188

Kontor: Søndergade 9

Fisk - Vildt - Fjerkræ

PRØVEN

FR. ALLE 139 . TLF. AARHUS 2 53 22

Arbejder Spare- og Laanekassen for Aarhus og Omegn
de Mezasvej 1 Østergade 4 Tordenskjoldsgade 37
Tlf. 3 03 33 Tlf. 2 62 55 Tlf. 6 81 66

Indskudskapital ca. 46.6 Mill. Reserver ca. 4,8 Mill.

Køb hos annoncørerne

Blomster
og Kranse
paa faa Timer
overalt
i Danmark

Brdr. Jensen

Fr. Alle 112 . AARHUS . Tlf. 4520

Storaarhusianske Mejerier

Mælk fra tuberkulinprøvede Besætninger

S. Bendtsen & Co.s Eftf.

Skræderforretning

Ryesgade 27, Aarhus

Telefon
Aarhus 3720
Leverandør
til DSB

Aarhus
Amtstidende

RADIO-THYGESEN

Raadhuspladsen 1 . Aarhus . Telefon 1010 - 1040

Førende Specialforretning i
RADIO - GRAMMOFONER - PLADER

Sig det med Blomster

★
Paa faa Timer
overalt i Verden

P. B. VAHL

Fr. Alle 149, Aarhus, Tlf. 5150

Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger

Hovedkontor: Njalsgade 15, København
Telefon 4015

^A/s **Kulimporten Dania**

Vestre Boulevard 9, Kbhvn.
Central 3443

THÜRMEERS
originale Snittøj

HB HOVEDSTADENS BRUGSFORENING HB